

Qəhərin rəngini görə bilirdi...

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənovun təsdiq etdiyi tədbirlər planına əsasən, iki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, tank qoşunları general-mayoru Həzi Aslanovun ildönümü qeyd olunacaq.

Zaman-zaman oxunan kitablara tarix deyirik. Belə kitablar təkcə faktları əhatə etmir, həm də oxuyanı düşündürür. İki dəfə Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, tank qoşunları general-mayoru Həzi Aslanov haqqında yazılanları bu dəyərli ömürə ehtiram bilirik. Bu ömrün müəyyən məqamları zamanında da, indi də örnək olub, örnək kimi qəbul edilib. Abdulla Qurbaninin "Örnək" kitabında belə bir məqam diqqəti çəkir. Komandirin - Həzi Aslanovun təbəçiliyində olan hərbi qulluqçuya duyğusal münasibəti yaşarı münasibətdir və həqiqətən gənclərimiz üçün, zabitlər üçün örnəkdir. "Örnək" kitabından həmin məqamı təqdim edirik.

"Azərbaycan Ordusu"

"Briqadamız Ukrayna kəndlərindən birini azad edib qərbə doğru irəliləyirdi. Kəndlərin birindən bizim tanklar böyük hay-küylə ötüb keçirdi. Dağıdılmış evin qabağında bizim tanklardan biri qəfil saxladı. Leytenant Borovik maşından düşüb xarabə evə halsız vəziyyətdə baxmağa başladı. Bu vaxt karvanı "villis"lə ötüb keçən Aslanov sərt əyləclə Borovikin yanında dayandı və birbaşa maşından soruşdu:

- Nə olub? Niyə dayanmışsınız?

Leytenant başını qaldırmadan cavab verdi:

- Yoldaş qvardiya polkovniki, mən bu evdə doğulmuşam, doğmalarımı burada qoyub getmişdim...

Aslanov maşından düşüb, əlini leytenantın çiyninə qoyub soruşdu:

- Bəs onda niyə dayanmışsınız? Gedək içəri.

Polkovnik onu qoca və uşaqlardan ibarət yığnağa tərəf apardı.

Leytenant Borovik onların arasında doğmalarını aradı. Aslanov gülümseyərək toplaşanlardan soruşdu:

- Qonaq gözləyirdinizmi?

Qocalar bir səsle cavab verdilər:

- Bəs necə, oğul! Gözləyirdik, çoxdan gözləyirdik. Nəhayət, gəlib çıxdınız, şükür Allaha...

- Onda qonaqları qəbul edin, - sonra leytenantı göstərib əlavə etdi:

- Bu cavan oğlanı tanıyırsınız mı?... Yığnaqdan səs çıxmıdı, hamı Borovikə tərəf baxdı.

- Kimdir o, bizimkidirmi, bəlkə, qonşudur? - bəziləri təəccüblənməyə başladı. Yavaş-yavaş yığnaq polkovnikə və leytenantı tərəf yaxınlaşdı. Bir qoca əsasına dayaqlanaraq diqqətlə leytenantı baxıb birdən çığırdı:

- Bu ki, Qrişadır! Vasilinin oğlu, aman Allah! Qrişa, odur ki var...

Qocalar ah çəkildilər, inildədilər:

- Qrişa! Qrişenka! Qoçaq... sağ-salamat gəlib çıxdın.

Kimse yığnaqdan qışqırdı:

- Anası gəlir!

Biz aralıdan bu mənzərəni müşahidə edirdik. Bir qız uşağı qara örtüklü kor qadının əlindən tutub gətirirdi. Ətrafda hamı donub qalmışdı. Oğul ananın üstünə atıldı.

- Ana... ana! Əzizim, sənə nə olub, nə üçün?..

Oğul ananı öpüslərə qər qəttdi, onu bağrına basdı. O, ananın ağ bir-çəklerini, qurumuş əllərini, qırıqmış üzünü duz kimi yalayır. Ana isə əlləri ilə oğlunu oxşayır, əzizləyirdi. O elə hey pıçıldayırdı:

- Axır gəlib çıxdın, indi rahatca ölə bilərəm.

Bu yerdə Borovik həyəcanla soruşdu:

- Anacan! Bəs atam hanı?

Ana hönkürməyə başladı. Göz yaşları içərisində dedi:

- Atan daha yoxdur, oğul! Faşistlər onu necə döyür, incidirdilər... Bağırdılar ki, oğlun kommunistdir, bizimlə döyüşür. Onu öldürdülər, məni isə dünya işığına həsrət qoydular.

Borovik torpağa çöküb anasının ayaqlarını qucaqladı, uşaq kimi ağladı:

- Bağışla ana, bağışla! Mən atamın və sənin intiqamını alacağam! Tezliklə yanına gələcəyəm. Lap tezliklə qayıdacağam.

Qoca kor qadın başını əyib yalvarırdı:

- Getmə, oğul! Heç olmasa birce gün qal.

Bu müdhiş səhnəyə baxmaq olduqca əzablı, üzücü idi. Bu dəqiqələrdə ətrafda, sanki hamının ruhu yox olmuşdu. Bayaقدan uğuldayan yığnaq, sanki donmuşdu.

Mən yanaşı dayanmış Aslanova baxırdım. Qorxubilməz komandir, dəfələrlə ölümün gözələrinə dik baxmış bir insan oğrun-oğrun göz yaşlarını silirdi. Mən onu heç vaxt belə görməmişdim və belə təsəvvür etməmişdim də. Bu anlarda o, sərt, döyüşlərdə bərkimiş, özünə və başqalarına qarşı tələbkar komandir deyil, nahaq incidilmiş uşağa bənzəyirdi.

Mənim ona, nədənsə, yazığım gəldi. Mən ona yaxınlaşıb, yüngülcə

çiyninə toxundum və sakitcə dedim:

- Yoldaş qvardiya polkovniki! Getmək vaxtıdır...

O, yuxudan ayılıbmış kimi, azacıq durub sonra leytenantın yerli-ləri ilə xudahafizləşməyə başladı. O, xahiş etdi ki, leytenantın anasını tək qoymasınlar, ona kömək etsinlər. Sonra leytenantın anasına yaxınlaşıb onu bağrına basdı və "villis"ə doğru getdi. Borovik də ayrılmaq istədi. Lakin ana ondan qırışıb yapışmışdı, buraxmaq istəmirdi:

- Heç olmasa birce gün mənimlə qal, oğlum. Komandirindən xahiş elə... Qoca anana rəhmən gəlsin...

Hamı onlara baxır, çoxu ağlayırdı. Aslanov səbirsizliklə maşında gözləyirdi. Birdən o, azacıq qalxıb kənd camaatına üz tutdu:

- Yoldaşlar! Dünyada bizim analardan əziz və gözəl heç nə yoxdur. Biz həmişə onlara borclu yuq. Onlara beləmi diqqət yetirəcəyik...

Sonra o, "villis"dən düşüb Borovikə yaxınlaşdı və dedi:

- Leytenant! Bu gün ananın qonağı ol, sabah mənim maşınımı - Stepanovla gəlib bizə çatarsan, - sürücüsünü göstərib əlavə etdi: - Stepanov bilir, biz harada olacağıq. Mənsə sən tankında gedirəm. Aslanov tanka minib qərbə doğru hərəkət etdi..."

Bax, tabeliyində olan döyüşçüyə ən ağır, ən çətin sarsıntılar keçirdiyi anlarında bu cür münasibət göstərən, onun halına yanan, onun kədəri ilə qovrulmuş belə bir komandirin yolunda hansı əsgər, zabit öz canını, qanını əsirgəyər?!

Hansı bir döyüşçü belə komandirin əmrindən, sözündən bir addım kənara çıxar və belə bir mənzərənin şahidi olan hansı əsgərlər, hansı zabitlər irəliyə getməzlər?

Redaksiyadan: Tank qoşunları general-mayoru Həzi Aslanov belə zabit idi, belə komandir idi. Təqdim etdiyimiz bu hadisə təsdiqləyir ki, komandir-zabit münasibəti səmimi olmalıdır, komandir təbəçiliyində olan zabitlərin də, əsgərlərin də hər qayğısını öz qayğısı, qəhərini öz qəhəri bilməlidir. Ordumuzun zabitlərinin də bu keyfiyyətə malik olduğuna inanırıq. Onlar istər hərbi səriştəsiylə, istərsə də mənəvi keyfiyyətləriylə Həzi Aslanovun davamçısı olduqlarını təsdiq etməkdədirlər. Azərbaycan Ordusunun zabiti yüksək mənəvi dəyərləri yaşadır, yaşadacaq da!..